

พิมพ์โดยมหาวิทยาลัยบูรพา
ฉบับแรกเมื่อเดือนธันวาคม 2547

ศึกษาการจัดรายการข่าวการศึกษาของสถานีวิทยุโทรทัศน์ในประเทศไทย

พิชญ์ศุภากาญจน์ นันทวัฒน์

- 8 พ.ย. 2547

184234

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2547

ISBN 974-383-948-8

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ พิชญ์ศุภากาญจน์ นันทวัฒน์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ลัดดา ศุขปรีดี)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ลัดดา ศุขปรีดี)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แย้มกสิกร)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีวรรณ มีคุณ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 30 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2547

18 มิ.ย. 2548

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความเมตตา กรุณา อย่างดีจาก รองศาสตราจารย์
ลัดดา ศุขปรีดี ประธานกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.ฉลอง ทับศรี และรองศาสตราจารย์
ดร.พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา ข้อคิด คำแนะนำ และ
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ตลอดระยะเวลาในการดำเนินงานด้วยความ
เอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ที่ทุกท่านกรุณาให้การศึกษา เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งขอขอบพระคุณ
กลุ่มตัวอย่างทั้ง 20 ท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ เสียสละเวลา ให้ความร่วมมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลในการวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณคณาจารย์ผู้เขียนตำราทางการศึกษาทุกท่าน
ที่ผู้วิจัยได้ใช้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณ คุณเอมอัชฌา พงศ์พรรณภาณุ ที่ให้ความช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้า
งานวิจัยตลอดจนให้คำปรึกษา คำแนะนำในการทำวิจัยในครั้งนี้ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนที่ได้
ให้ความช่วยเหลือ ชี้แนวทางและให้คำแนะนำที่ถูกต้องแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอขอบคุณครอบครัว
“นันทวัฒน์” ที่เป็นกำลังให้มีความมุ่งมั่นจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

กราบขอบพระคุณคุณพ่อเชษฐพงศ์กิจ นันทวัฒน์ คุณแม่แดง เจริญวรชัย ซึ่งท่านเป็น
ผู้ให้ทุกสิ่งทุกอย่างแก่ลูก ทั้งชีวิต ความรัก ความอบอุ่น การศึกษา เงินทอง ตลอดจนกำลังใจ และ
คอยสนับสนุนช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยตลอดมา คุณประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอ
น้อมบูชาแด่พระคุณบิดา มารดา บุพการี ครูอาจารย์ และผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาทุกท่านที่ได้
วางพื้นฐานชีวิตให้แก่ผู้วิจัย จนประสบความสำเร็จในการศึกษาตามความมุ่งหมายทุกประการ

พิชญ์ศุภากาญจน์ นันทวัฒน์

43921094: สาขาวิชา: เทคโนโลยีทางการศึกษา; กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา)

คำสำคัญ: ข่าวการศึกษา/ การจัดรายการข่าวการศึกษา

พินิจสุภาภาณูจน์ นันทวัฒน์: ศึกษาการจัดรายการข่าวการศึกษาของสถานีวิทยุโทรทัศน์
ในประเทศไทย (A STUDY OF EDUCATION NEWS PROGRAMMING OF TELEVISION
STATION BROADCASTING COMPANIES IN THAILAND) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์:

ลัดดา สุขปรีดี, กศ.ม., ฉลอง ทับศรี, Ed.D., พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ, กศ.ด. 101 หน้า.

ปี พ.ศ. 2547. ISBN 974-383-948-8

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการจัดรายการข่าวการศึกษาของสถานีวิทยุโทรทัศน์ในประเทศไทยโดยการประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟาย

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ บรรณาธิการและผู้สื่อข่าวการศึกษาของสถานีวิทยุโทรทัศน์ในประเทศไทยช่อง (3, 5, 7, 9, 11) รวมจำนวน 20 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน, ฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ รายการข่าวการศึกษาประกอบด้วยปัจจัย 10 ด้าน โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้ 1. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ เป็นไปเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาได้อย่างถูกต้อง 2. ผู้ชม ควรเป็นผู้บริหารการศึกษา, ครู-อาจารย์, นักเรียน-นักศึกษา 3. ข่าวการศึกษา ควรอยู่ในส่วนของข่าวในประเทศ 4. เวลาในการออกอากาศควรเป็นช่วงเวลา 19.20-20.20 ความยาวในการนำเสนอควรมีความยาว 1-2 นาที 5. ด้านรูปแบบ ควรทำเป็นสัปดาห์ข่าว 6. แหล่งข่าวควรมาจากกระทรวงศึกษาธิการ 7. ด้านการเขียนข่าว ควรมีการใช้ภาษาสั้นกระชับ ชัดเจน และได้ใจความ 8. ด้านการรายงาน ควรมีการนำเสนอข่าวตรงกับข้อเท็จจริงทั้งหมด, ควรคำนึงถึงประโยชน์ที่สังคมจะได้รับและมีการเสนอข่าวอย่างครบถ้วนและไม่เอนเอียง 9. เครื่องมือที่จำเป็นในการจัดรายการข่าว ได้แก่ กล้อง, ไมโครโฟน, แบตเตอรี่, เทปข่าวและรถยนต์ ในส่วนของบุคลากรการผลิตรายการข่าวนั้นบรรณาธิการและผู้สื่อข่าว มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในส่วนของการจัดทำรายการข่าวการศึกษา 10. ด้านงบประมาณ ควรมีค่าใช้จ่ายในส่วนของบริษัทเช่า, ค่าพาหนะ/เดินทาง

43921094: MAJOR: EDUCATION TECHNOLOGY; M.Ed. (EDUCATION TECHNOLOGY)

KEYWORDS: EDUCATION NEWS/ EDUCATION NEWS PROGRAMMING

PICHSUPAKAN NANTAWAT: A STUDY OF EDUCATION NEWS PROGRAMMING
OF TELEVISION STATION BROADCASTING COMPANIES IN THAILAND.

THESIS ADVISORS: LADDA SOOKPREEDEE, M.Ed., CHALONG TUBSREE, Ed.D.,

PONGPRASERT KHOKSUWAN, Ed.D. 101 P. 2004. ISBN 974-383-948-8

The purpose of the study was to study the programming of education news of television station broadcasting companies in Thailand through the delphi technique. The sample consisted of 20 news editors and reporters from Thai television station broadcasting companies. The instrument was a questionnaire. Median, mode and interquartile were used for the data analysis.

The research results were that the education news programming comprised 10 steps as the followings; 1. The objective of the education news was to inform the audience of accurate information and incidences concurring education. 2. The target audience should be educational administrators, instructors and students. 3. The education news should be assigned as a part of local news. 4. The airing time of the program should be during 19.20-20.20 with the length of 1-2 minutes. 5. The format of the news should be in scoops. 6. Sources of news should be from the Ministry of Education. 7. News scripts should be clear and concise. 8. The educational news program should be accurate and truthful concentrating on social benefits. 9. The important equipment for the production were camera, microphone, batteries, video tape and a car. The production staff should be composed of news editors and reporters. 10. The budget should be allocated for daily allowance and transportation.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย.....	6
เทคนิคเดลฟาย.....	7
ข่าว.....	13
การจัดรายการข่าว.....	20
ข่าวการศึกษา.....	24
แนวคิดเกี่ยวกับสื่อมวลชนประเภทวิทยุโทรทัศน์.....	28
รูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
กลุ่มตัวอย่าง.....	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	41
4 ผลการวิจัย.....	42
5 สรุปและอภิปรายผล.....	62
วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
สรุปผลการวิจัย.....	64
อภิปรายผล.....	65
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	68
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	68
บรรณานุกรม.....	69
ภาคผนวก.....	74
ภาคผนวก ก.....	75
ภาคผนวก ข.....	80
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	102

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงการลดลงของความคลาดเคลื่อนของจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ.....	11
2	ค่ามัธยฐาน, ฐานนิยม, ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม, พิสัยระหว่างควอไทล์ และโอกาสที่เป็นไปได้ ของวัตถุประสงค์การจัดรายการข่าวการศึกษา เรียงตามลำดับ.	43
3	ค่ามัธยฐาน, ฐานนิยม, ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม, พิสัยระหว่างควอไทล์ และโอกาสที่เป็นไปได้ ของกลุ่มผู้ชมรายการข่าวการศึกษา เรียงตามลำดับ.....	45
4	ค่ามัธยฐาน, ฐานนิยม, ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม, พิสัยระหว่างควอไทล์ และโอกาสที่เป็นไปได้ การจัดโครงสร้างรายการข่าวการศึกษา เรียงตามลำดับ.....	46
5	ค่ามัธยฐาน, ฐานนิยม, ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม, พิสัยระหว่างควอไทล์ และโอกาสที่เป็นไปได้ ของเวลาในการออกอากาศรายการข่าวการศึกษา เรียงตามลำดับ.....	47
6	ค่ามัธยฐาน, ฐานนิยม, ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม, พิสัยระหว่างควอไทล์ และโอกาสที่เป็นไปได้ ของความยาวในการนำเสนอรายการข่าวการศึกษา เรียงตามลำดับ.....	48
7	ค่ามัธยฐาน, ฐานนิยม, ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม, พิสัยระหว่างควอไทล์ และโอกาสที่เป็นไปได้ ของรูปแบบการนำเสนอรายการข่าวการศึกษา เรียงตามลำดับ.	49
8	ค่ามัธยฐาน, ฐานนิยม, ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม, พิสัยระหว่างควอไทล์ และโอกาสที่เป็นไปได้ ของการแสวงหาแหล่งข่าวรายการข่าวการศึกษา เรียงตามลำดับ.....	50
9	ค่ามัธยฐาน, ฐานนิยม, ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม, พิสัยระหว่างควอไทล์ และโอกาสที่เป็นไปได้ ของการเขียนข่าวการศึกษา เรียงตามลำดับ.....	51
10	ค่ามัธยฐาน, ฐานนิยม, ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม, พิสัยระหว่างควอไทล์ และโอกาสที่เป็นไปได้ ของหน้าที่การรายงานข่าวการศึกษา เรียงตามลำดับ.....	52
11	ค่ามัธยฐาน, ฐานนิยม, ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม, พิสัยระหว่างควอไทล์ และโอกาสที่เป็นไปได้ ของการกำหนดโครงสร้างทางเทคนิคสำหรับรายการข่าวการศึกษา เรียงตามลำดับ.....	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12 คำมัธยฐาน, ฐานนิยม, ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม, พิสัยระหว่างควอไทล์ และโอกาสที่เป็นไปได้ ด้านบุคลากรการผลิตรายการข่าวการศึกษา เรียงตามลำดับ...	55
13 คำมัธยฐาน, ฐานนิยม, ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม, พิสัยระหว่างควอไทล์ และโอกาสที่เป็นไปได้ ด้านงบประมาณเบื้องต้น เรียงตามลำดับ.....	57
14 คำมัธยฐาน, ฐานนิยม, ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม, พิสัยระหว่างควอไทล์ และโอกาสที่เป็นไปได้ ของข้อเสนอแนะทั่วไปในการจัดรายการข่าวการศึกษา เรียงตามลำดับ.....	58

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

- 1 แสดงค่าร้อยละ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดรายการข่าวการศึกษา ของสถานีวิทยุ
โทรทัศน์ในประเทศไทย จำแนกตามระดับความเป็นไปได้..... 60

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University